

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У КОНТЕКСТІ ІДЕЙ А.С. МАКАРЕНКА

У статті проаналізовано роль викладача у процесі формування професійної іншомовної компетентності майбутніх офіцерів. Розглянуто поетапно діяльність викладача та методичні підходи до організації навчання курсантів. Визначено його функції та головні етапи педагогічного керівництва, які необхідно інтенсифікувати в інтересах підвищення професійної підготовки курсантів у вищому військовому навчальному закладі.

У сучасних умовах розвитку й постійного розширення всебічних міжнародних контактів, активної участі військовослужбовців і підрозділів Збройних Сил України в миротворчих операціях, становлення законодавчої і нормативно-правової бази, організаційної системи міжнародного співробітництва Збройних Сил України, іноземна мова стає найважливішим засобом професійної комунікації фахівців різних профілів, що й спричинило посилення мотивації у вивченні мов міжнародного спілкування.

Мета нашої статті – розкрити роль викладача при формуванні професійної іншомовної компетентності майбутнього офіцера, визначити його функції, діяльність та головні етапи педагогічного керівництва, які необхідно інтенсифікувати в інтересах підвищення професійної підготовки курсантів.

У контексті нашого дослідження викликають інтерес праці А.Я. Арета, О.О. Бодальова, І.А. Донцова, С.Б. Єлканова, Д.В. Іщенко, А.Г. Ковальова, А.І. Кочетова, А.С. Макаренка, Л.І. Рувинського, О.Д. Сафіна, М.І. Сметанського, В.О. Сухомлинського, Л.О. Ярової, які присвячено проблемам активізації самовиховання і професійного самовдосконалення особистості.

Актуальність педагогічної спадщини А.С. Макаренка особливо проявляється в умовах розбудови Збройних Сил України, пошуку та розробки найоптимальнішої педагогічної системи виховання військовослужбовців. У своїх працях він приділяє увагу якостям, якими повинен володіти справжній педагог-майстер. До них відносяться: гуманізм, любов і вимогливість; політична зрілість, соціальна активність; педагогічний авторитет, що базується на широкій ерудиції і моральній чистоті особистості; педагогічний такт; діловитість, твердість волі; володіння технологією виховного впливу; комунікативні, організаторські здібності; здатність до педагогічної творчості, постійний пошук оптимальних шляхів розв'язку виховних проблем; педагогічна стійкість, уміння відстоювати своє право на творчість, відповідальність за справу виховання [1].

Ми вважаємо, що кожен педагог вищого військового навчального закладу, який займається професійною освітою військовослужбовців завжди повинен пам'ятати слова А.С. Макаренка про те, що "педагогіка – річ насамперед діалектична... Не може бути встановлено ніяких абсолютно правильних педагогічних мір та систем. Усяке догматичне положення, яке не виходить з обставин та вимог даної хвилини, даного етапу, завжди буде порочним" [2: 99].

А.С. Макаренко зазначав, що "дисципліна – це насамперед не засіб виховання, а результат, лише потім вона стає засобом" [2: 27]. Видатний педагог далі наполягає, що "дисципліна має супроводжуватись свідомістю, повним розумінням того, що таке дисципліна, та для чого вона потрібна [2: 112].

Дослідження багатьох учених (Н.В. Кузьміної, В.О. Сластьоніна, А.І. Щербакова та ін.) переконливо доводять, що в навчально-виховному процесі виявляють себе такі взаємопов'язані функції (види діяльності) викладача: а) діагностична; б) орієнтаційно-прогностична; в) конструктивно-проектувальна; г) організаторська; д) інформаційно-пояснювальна; е) комунікативно-стимуляційна; ж) аналітико-оцінна; з) дослідницько-творча.

Ці якості та функції відіграють важливу роль і при формуванні професійної іншомовної компетентності майбутнього офіцера.

Нами зроблено припущення, що професійну іншомовну компетентність майбутнього офіцера можливо представити як інтегровану якість фахівця, яка включає в себе сукупність компетенцій іноземної мови в інтеграції з військово-педагогічними та педагогічними знаннями, вміннями й навичками та здатність вирішувати проблеми, які виникають у професійному та соціокультурному середовищі.

При формуванні цієї компетентності викладачем мають бути передбачені такі види діяльності курсантів, які передбачають: